รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เข็มชัย ชุติวงศ์. "ความหมายของพยานบอกเล่า" บทบัณฑิตย์ 38 ตอนที่ 2, หน้า 183-185, 2524.

จิตติ ติงศ์ภัทิย์. กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา, 2532.

ฉัตรชัย กางกั้น, อรรณพ กางกั้น. คอมพิวเตอร์ศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : บริษัท แคนเน็ตบุ๊ค จำกัด, 2540.

ธรรมศักดิ์ วิชารยะ, พันตำรวจเอก. "อาชญากรรมร่วมสมัย" เอกสารส่งเสริมวิชาการตำรวจ (มีนาคม 2540) : หน้า 34-43.

นรินทร์ เนาวประทีป. Basic Programming. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิสิกส์เซ็นเตอร์, 2528.

นันทชัย เพียรสนอง. "เอาคอมพิวเตอร์มาทำอะไรในศาล" ดุลพาห 33 (มีนาคม-เมษายน 2529) : หน้า 35-51.

นันทชัย เพียรสนอง. "การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับผลกระทบทางกฎหมาย" งานวิจัยในการอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) วิทยาลัยการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2539 : หน้า 36-40.

เนติบัณฑิตยสภา. คำพิพากษาศาลฎีกา พุทธศักราช 2499. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา ตอน 1, 2499.

เนติบัณฑิตยสภา. คำพิพากษาศาลฎีกา พุทธศักราช 2515. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา ตอน 3, 2515.

เนติบัณฑิตยสภา. คำพิพากษาศาลฎีกา พุทธศักราช 2518. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา ตอน 1, 2518.

เนติบัณฑิตยสภา. คำพิพากษาศาลฎีกา พุทธศักราช 2534. กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา ตอน 6, 2534.

พรเพชร วิชิตชลชัย. "หลักกฎหมายอเมริกันในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นเทป" บทบัณฑิตย์ 50 ตอนที่ 2 (มิถุนายน 2537) : หน้า 125-130.

พรเพชร วิชิตชลชัย. "การรับฟังข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน" ดุลพาห 42 (ตุลาคม-ธันวาคม 2538) : หน้า 85-103.

พรเพชร วิชิตชลชัย. กฎหมายลักษณะพยาน. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูแพค จำกัด, 2539.

ภานุ รังสีสหัส. "การกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ปีการศึกษา 2533)" วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย, 2533.

เลิศลักษณ์ บานเลิศ. "การใช้เอกสารจากคอมพิวเตอร์เป็นพยานในศาล (ปีการศึกษา 2531)" วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. "อาชญากรรมคอมพิวเตอร์" วารสารธรรมนิติ 7 (กรกฎาคม 2531) : หน้า 103-105.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540.

วัส ติงสมิตร. กฎหมายศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ปี เจ เพลท, 2541.

สิทธิชัย ประสานวงศ์. Internet ปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด, 2540.

ภาษาต่างประเทศ

Amanda, Hoey. "Analysis of the Police and Criminal Evidence Act, S.69-Computer Generated Evidence" Lecture in Law, University of Ulster at Jordanstown, pp.1-12. http://webjcli.ncl.ac.uk/1996/issue1/hoey1.html.

Carter, David Katz, Andra., Merle., Snyder, Robert. Computer-Related Crime Issues and Trends. Training Program for Royal Thai Police. Bangkok : Royal Thai Police, 1996.

Icove, David., Segar, Karl., Vonstorch, Williem. Computer Crime. First Edition. California : O'Reiliy & Associates, 1995.

Rosenblatt, Kenneth. High-Technology Crime. California : O'Reiliy & Associates, 1995.

Tapper, Colin. Computer Law. Long man : London and New York, 1979.

Taber, Colin. "Computer Crime" The Criminal Law Review (January 1987), pp.4-22.

ภาคผนวก

ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2540

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 อธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง โดยอนุมัติประธานศาลฎีกาออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานใช้บังคับในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และศาลอื่นที่มีอำนาจดำเนินกระบวนพิจารณาแทนศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ดังต่อไปนี้

การรับฟังข้อมูลคอมพิวเตอร์

ข้อ 33. ศาลอาจรับฟังข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ หาก

(1) การบันทึกข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการกระทำตามปกติในการประกอบกิจการของผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และ

(2) การบันทึกและการประมวลผลข้อมูลเกิดจากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างถูกต้อง และแม้หากมีกรณีการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ขัดข้องก็ไม่กระทบถึงความถูกต้องของข้อมูลนั้น

การกระทำตามปกติของผู้ใช้ตาม (1) และความถูกต้องของการบันทึกและการประมวลผลข้อมูลตาม (2) ต้องมีคำรับรองของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินการนั้น

ข้อ 34. คู่ความที่ประสงค์จะเสนอข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์จะต้องระบุข้อมูลที่อ้างไว้ในบัญชีระบุพยาน ตามมาตรา 88 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พร้อมยื่นคำแถลงแสดงความจำนงเช่นว่านั้น และคำรับรองตามข้อ 33 วรรคสอง กับสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นในจำนวนที่เพียงพอ เพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมารับไปจากเจ้าพนักงานศาล เว้นแต่

(1) สิ่งที่บันทึกข้อมูลนั้นอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายอื่นหรือของบุคคลภายนอก ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างอิงข้อมูลยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ขออนุญาตงดส่งคำรับรองตามข้อ 33 วรรคสอง และสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูล และขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาจากผู้ครอบครอง โดยให้คู่ความฝ่ายที่อ้างนั้นมีหน้าที่ติดตามเพื่อให้ได้สื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลในวันสืบพยาน หรือในวันอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด

(2) ถ้าการทำสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้น จะทำให้กระบวนพิจารณาล่าช้าหรือเป็นที่เสื่อมเสียแก่คู่ความ ซึ่งอ้างอิงข้อมูลนั้น หรือมีเหตุผลแสดงว่าไม่อาจส่งสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นให้แล้วเสร็จภายในเวลาตามที่กำหนดได้ ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างอิงข้อมูลยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล ขออนุญาตงดส่งสำเนาสื่อบันทึกข้อมูล และขอนำสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลในวันสืบพยานหรือในวันอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด

ถ้าคู่ความฝ่ายที่อ้างอิงไม่สามารถนำสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นมาแสดงต่อศาลได้ภายในเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ทำการตรวจข้อมูลดังกล่าว ณ สถานที่ เวลา และภายในเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควรแล้วแต่สภาพแห่งข้อมูลนั้น ๆ ก็ได้

ถ้าคู่ความที่ประสงค์จะอ้างอิงข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์มิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามความในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ห้ามมิให้ศาลรับฟังข้อมูลนั้นเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจะรับฟังข้อมูลเช่นว่านั้นเป็นพยานหลักฐานประกอบพยานหลักฐานอื่นด้วยก็ได้

ข้อ 35. คู่ความฝ่ายที่ถูกอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงข้อมูลที่ถูกบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นพยานหลักฐานยันตน อาจยื่นคำแถลงต่อศาลก่อนการสืบข้อมูลนั้นเสร็จคัดค้านการอ้างข้อมูลนั้น โดยเหตุที่ว่าข้อมูลดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขของการรับฟังตามข้อ 33 หรือสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นปลอม หรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลว่ามีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจทราบเหตุแห่งการคัดค้านได้ก่อนเวลาดังกล่าว คู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำร้องขออนุญาตคัดค้านการอ้างข้อมูลหรือสื่อ หรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลเช่นว่านั้นต่อศาลไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษาคดี และถ้าศาลเห็นว่าคู่ความฝ่ายนั้นไม่อาจยกข้อคัดค้านได้ก่อนนั้น และคำร้องนั้นมีเหตุผลฟังได้ ก็ให้ศาลอนุญาตตามคำร้องในกรณีที่

มีการคัดค้านดังว่ามานี้ ให้นำมาตรา 126 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าคู่ความซึ่งประสงค์จะคัดค้านไม่คัดค้านการอ้างข้อมูลดังกล่าวเสียก่อนการสืบข้อมูลนั้นเสร็จ หรือศาลไม่อนุญาตให้คัดค้านภายหลัง ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายนั้นคัดค้านการอ้างอิงข้อมูลนั้นเป็นพยานหลักฐาน แต่ทั้งนี้ไม่ตัดอำนาจของศาลในการที่จะไต่สวนและชี้ขาดในเรื่องเงื่อนไขของการรับฟังข้อมูลนั้นตามข้อ 33 หรือในเรื่องความแท้จริงหรือถูกต้องของสื่อหรือสำเนาสื่อที่บันทึกข้อมูลเช่นว่านั้น ในเมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ 36. ให้นำข้อกำหนดข้อ 33 ถึง 35 มาใช้บังคับแก่การรับฟังข้อมูลที่บันทึกไว้ในหรือได้มาจากไมโครฟิล์ม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นโดยอนุโลม

การนำบทบัญญัติลักษณะ 1 มาใช้บังคับอนุโลม

ข้อ 42. นอกจากที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้ ให้นำบทบัญญัติลักษณะ 1 ความแพ่งว่าด้วยวิธีการติดต่อระหว่างศาลตามข้อ 5 การขอให้คุ้มครองชั่วคราวก่อนฟ้องตามข้อ 12 ถึงข้อ 19 การขอให้สืบพยานหลักฐานไว้ก่อนตามข้อ 20 ถึงข้อ 22 เอกสารภาษาต่างประเทศตามข้อ 23 การพิจารณาลับและการห้ามโฆษณาตามข้อ 24 การบันทึกคำเบิกความของพยานตามข้อ 25 และข้อ 26 การทบทวนความจำของพยานตามข้อ 32 การรับฟังข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามข้อ 33 ถึงข้อ 36 การรับฟังพยานบอกเล่าตามข้อ 37 การวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานตามข้อ 38 และการสืบพยานหลักฐานเพิ่มเติมของศาลตามข้อ 39 มาใช้บังคับแก่ความอาญาโดยอนุโลม

ประวัติผู้เขียน

ร้อยตำรวจเอก สุรพันธ์ มั่นคงดี เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2510 สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2532 เข้ารับราชการตำรวจ เมื่อปี พ.ศ.2533 เคยดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน, รองสารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน, นายเวรผู้บังคับการกอง-อุทธรณ์และร้องทุกข์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง พนักงานสอบสวน (สบ.1) สถานีตำรวจนครบาลธรรมศาลา